

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές ἀπὸ τὴν Πάρο

Οἱ ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές ποὺ παρουσιάζονται ἐδῶ προέρχονται κατὰ κύριο λόγο ἀπὸ τὴν Παροικιά. Ἡ δημοσίευσή τους γίνεται στὸ πλαίσιο τοῦ προγράμματος μελέτης τῶν Παριακῶν ἐπιγραφῶν ποὺ ἐκπονεῖ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιγραφικὴ Ἐταιρεία, σὲ συνεργασία μὲ τὴν ἀρμόδια ΚΑ΄ Ἐφορεία Προϊστορικῶν καὶ Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων.

1. ΜΠ 1121. Ἀκέραη τεφροδόχος κάλλη κωνικοῦ σχήματος ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο. Ἡ ἐπιφάνειά της εἶναι ἀδρομερῶς λαξευμένη μὲ χοντρὸ βελόνι. Στὴν ἄνω πλευρὰ διαμορφώνεται περιχειλῶμα γιὰ τὴν τοποθέτηση καλύμματος. Τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ εἶναι χαραγμένο ἐπὶ λειασμένης ταινίας ὕψους 0,06μ., ἀμέσως κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος. Βρέθηκε στὸ Βίτζι τῆς Παροικιάς κατὰ τὴν ἀνασκαφὴ τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου, ποὺ ἦταν σὲ χρῆση ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ 8ου αἰ. π.Χ. ἕως τὸν 3ο-4ο αἰ. μ.Χ.¹ (εἰκ. 1). Ἡ κάλλη παραμένει στὸν ἀρχαιολογικὸ χῶρο τοῦ νεκροταφείου, στὸ μέσον περιπίου τῆς ἀνατολικῆς του πλευρᾶς. Εἰκ. 2, 3.

ῚΨ. 0,29μ., διάμ. χείλους 0,38μ., βάσης 0,225μ.

ῚΨ. γραμμ. 0,027 (Ω) - 0,04μ. (Υ).

Ἡ Φωτεινὴ Ζαφειροπούλου δημοσίευσε φωτογραφία τῆς κάλλης μὲ τὸ κάλυμμα, μαζί μὲ ἄλλες δύο ἀνεπίγραφες κάλπες, βλ. *ΑΔ* 40 (1985) [1990] Χρον., πίν. 127γ καὶ *ΑΔ* 45 (1990) [1995] Β'2 Χρον., πίν. 185α.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου αἰ. π.Χ.

Ἀψέφεως.

Ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι χαραγμένη στὸ παριακὸ ἀλφάβητο (Ω=Ο, ΟΥ).

Ἀψέφεως=Ἀψέφεος· πρόκειται γιὰ τὸν ἀσυναίρετο τύπο τῆς γενικῆς τοῦ κυρίου ὀνόματος Ἀψέφης (-ους)· πρβλ. Δελφοὶ ἔδοκαν | Μανίδαι Ἀψέφεος | [Α]χαιῶι ἐξ Αἰγίρας (2ο ἡμισυ τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.).² Ὁ τύπος αὐτὸς τῆς γενικῆς (-εος) εἶναι κοινὸς στὶς περισσότερες

Εὐχαριστῶ πολὺ τὴν Ἐφορὴ Ἀρχαιοτήτων ἐ.τ. κ. Φωτεινὴ Ζαφειροπούλου γιὰ τὴν ἄδεια μελέτης καὶ δημοσίευσης τῶν ἐπιγραφῶν. Τὸν δάσκαλό μου Ἄγγελο Π. Ματθαίου εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὶς χρήσιμες ὑποδείξεις του. Πολλὲς εὐχαριστίες ὀφείλω στὴν ἀρχαιολόγο κ. Ζώζη Παπαδοπούλου, Τμηματάρχῃ τῆς ΚΑ΄ Ἐφορείας Προϊστορικῶν καὶ Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων, γιὰ τὴν βοήθεια ποὺ μοῦ προσέφερε.

1. Γιὰ τὸ νεκροταφεῖο, βλ. Photini N. Zaphiropoulou, *Recent Finds from Paros*, στὸ Maria Stamatopoulou, Marina Yeroulanou (eds.), *Excavating Classical Culture: Recent Archaeological Discoveries in Greece*, *BAR International Series* 1031, *Studies in Classical Archaeology* I, Oxford 2002, 283-284.

2. Βλ. Th. Homolle, *Inscription de Delphes*, *BCH* 22 (1898) 261, σημ. 1 καὶ J. Bousquet, *Nouvelles inscriptions de Delphes*, *BCH* 62 (1938) 341.

διαλέκτους.³ Στις Παριακές ἐπιγραφές ἀπαντᾶται λ.χ. στήν *IG XII 5, 299.4* ([Ἀρχιλόχ]ου Τελεσικλέο[ς]), στο ἐπίγραμμα τοῦ κιονοκράνου ἐκ τοῦ ἐπιτυμβίου μνημείου τοῦ Ἀρχιλόχου⁴ (Ἀρχιλόχος Πάριος Τελεσικλέος) καί στίς ἐπιγραφές ὑπ' ἀριθ. 2 (Κλεοσθένεος) καί 6 ([Κα]λλικλέος).

Τὸ ὄνομα Ἀφέφης παράγεται ἀπὸ τὸ ἐπίθετο ἀφεφής, -ές (ψέφω)· ἀφρόντιστος, ἀμελής, ἀμέριμνος, ἀδιάφορος· πρβλ. Ἡσύχ. s.vv. ἀφεφές· ἀφρόντιστον, καί ἀφεφέων· ἀμελῶν. Πρόκειται γιὰ σπάνιο ὄνομα ποῦ ἀπαντᾶται ἄλλες τέσσερις φορές στὸν ἑλληνικὸ κόσμος, ἀπὸ τὸ 460 π.Χ. ἕως τὰ τέλη τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.· τρεῖς φορές μαρτυρεῖται ἐπὶ Ἀθηναίων δημοτῶν καί μία ἐπὶ δημότου τῆς Αἰγείρας, βλ. *LGNP II*, s.v. καί τὴν σημ. 2. Ἡ ἀναγραφή Ἀφσέφες στὸν κατάλογο θανόντων τῆς Ἐρεχθίδος φυλῆς τοῦ 460(?) π.Χ.⁵ ἀποτελεῖ μαζί μὲ τὴν δημοσιευόμενη ἐπιγραφή τὶς ἀρχαιότερες μαρτυρίες τοῦ ὀνόματος. Τὸ ὀμόρριζο Ἀφεφίων ἀπαντᾶται ἐπτὰ φορές, ὅλες ἐπὶ Ἀθηναίων δημοτῶν, κατὰ τὴν ἴδια χρονικὴ περίοδο, ἀπὸ τὸ 469/8 π.Χ. ἕως τὰ τέλη τοῦ 4ου αἰ. π.Χ., βλ. *LGNP II*, s.v.

2. ΜΠ 1458. Ἀκέραη τεφροδόχος κάλπη κωνικοῦ σχήματος ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο. Ἡ ἐπιφάνειά της εἶναι ἀδρὰ κατεργασμένη μὲ χοντρὸ βελόνι. Στὴν ἄνω πλευρὰ διαμορφώνεται περιχειλῶμα γιὰ τὴν τοποθέτηση καλύμματος. Τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ ἀναγράφεται ἐπὶ λειασμένης ταινίας ὕψους 0,06μ., στὸ μέσον περίπου τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφάνειας. Ἡ κάλπη παραδόθηκε ἀπὸ τὴν κ. Μαρία Ἀλιπράντη στίς 18 Σεπτεμβρίου 2000 (Εὐρ. Μουσείου). Φυλάσσεται στὴν αὐλὴ τοῦ Μουσείου. Εἰκ. 4.

ῚΨ. 0,32μ., διάμ. χείλους 0,48μ., βάσης 0,37μ.

ῚΨ. γραμμ. 0,025 (Ο) - 0,04μ. (Σ).

Τέλη τοῦ 5ου/ἀρχὲς τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

Κλεοσθένεος.

Ἡ στιγμή στὸ κέντρο τοῦ Θ δὲν διακρίνεται.

Γιὰ τὸν ἀσυναίρετο τύπο τῆς γενικῆς, βλ. τὸ λῆμμα ὑπ' ἀριθ. 1. Τὸ ὄνομα Κλεοσθένης δὲν εἶναι συχνὸ στὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου, βλ. *LGNP I*, s.v.· στὴν Θάσο μαρτυρεῖται μεταξὺ τῶν ἐτῶν 430-390 π.Χ., βλ. ὁ.π.

3. ΜΠ 1088. Τεφροδόχος κάλπη κωνικοῦ σχήματος ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο. Ἐλλεῖπει μέρος τοῦ σώματος καὶ τοῦ χείλους, καὶ εἶναι συγκολλημένη ἀπὸ τρία κομμάτια. Ἡ ἐπιφάνειά της εἶναι ἀδρομερῶς λαξευμένη μὲ χοντρὸ βελόνι. Στὴν ἄνω πλευρὰ διαμορφώνεται περιχειλῶμα γιὰ τὴν τοποθέτηση καλύμματος. Στὸ ὕψος τοῦ χείλους σώζεται κατακόρυφος σιδερένιος σύνδεσμος ποῦ συνέδεε τὸ σῶμα μὲ τὸ κάλυμμα τῆς κάλπης, σφραγίζοντας τὸ περιεχόμενό της.⁶ Τὸ ὄνομα τῆς νεκρῆς εἶναι χαραγμένο ἐπὶ λειασμένης ταινίας ὕψους 0,04μ., ἀμέσως

3. Βλ. C. D. Buck, *The Greek Dialects*, Chicago 1955, 90 (108).

4. Βλ. Ἀ. Κ. Ὀρλάνδου, Ἀνασκαφὴ παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς Πάρου, *ΠΑΕ* 1960 (1966) 255-256, πίν.193α-γ.

5. *IG I³* 1147.33.

6. Τὸ εἰκονιζόμενο κάλυμμα δὲν φαίνεται νὰ ἀνήκει στὴν κάλπη τῆς Νικοδίκης.

Ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές ἀπὸ τὴν Πάρο

κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος. Βρέθηκε στὴν ἀνασκαφὴ τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου στὸ Βίτζι τῆς Παροικιάς καὶ φυλάσσεται στὴν αὐλὴ τοῦ Μουσείου. Εἰκ. 5.

ῥΥψ. 0,345μ., διάμ. χείλους 0,535μ.

ῥΥψ. γραμμ. 0,015 (Ο) - 0,025μ. (Σ).

Ἀρχές τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

Νικοδίκης.

Τὸ ὄνομα Νικοδίκη εἶναι σπάνιο. Στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου μαρτυρεῖται μία φορὰ στὴν Εὐβοία (Χαλκίδα) καὶ μία στὴν Κῶ (Νικοδίκια), βλ. *LGPN I*, s.vv. Τὸ ἀρσενικὸ Νικόδικος μαρτυρεῖται μία φορὰ στὴν Κάλυμνο καὶ μία στὴν Λέσβο, βλ. ὅ.π. Στὸν ὑπόλοιπο ἑλληνικὸ κόσμον τὸ Νικοδίκη (-κα) ἀπαντᾶται στὴν Ἀθήνα, τὴν Ἥπειρον καὶ τὴν Θεσσαλία, βλ. *LGPN II*, III.A καὶ III.B s.vv. Τὸ Νικόδικος μαρτυρεῖται στὴν Ἀθήνα, τὴν Κόρινθο, τὴν Ἀκαρνανία καὶ τὴν Μακεδονία, βλ. *LGPN II*, III.A καὶ IV, s.v.

4. ΜΠ 1033. Ἀκέρατη κυβόσχημη βάση στήλης ἀπὸ λευκὸ μάρμαρον. Φέρει ἐλαφρῆς ἀποκρούσεις στὶς ἀκμῆς. Ὅλες οἱ πλευρῆς της, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πρόσθια, εἶναι ἀδρὰ κατεργασμένες. Οἱ κάθετες ἀκμῆς τῆς πρόσθιας πλευρᾶς διαμορφώνουν περιταινία στὸ πλάϊ. Στὴν ἄνω ἐπιφάνεια ὑπάρχει τὸρμος, μῆκ. 0,235μ. καὶ πλ. 0,08μ., ἐντὸς τοῦ ὁποῖου σώζεται σπασμένον τὸ ἔμβολο στερέωσης τῆς στήλης, μαζί μὲ τὴν μολυβδοχόση. Βρέθηκε στὴν ἀνασκαφὴ τοῦ οἰκοπέδου Ε. Μαργαρίτη, στὴν θέση Ἁγία Ἄννα στὰ νότια τῆς Παροικιάς. Φυλάσσεται στὴν αὐλὴ τοῦ Μουσείου. Εἰκ. 6.

ῥΥψ. 0,245μ., μῆκ. 0,48μ., βάθ. 0,40μ.

ῥΥψ. γραμμ. 0,019μ.

2ο τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

Δημοφῶντος.

Τὸ ὄνομα Δημοφῶν ἀπαντᾶται συχνὰ στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου, βλ. *LGPN I*, s.v. Στὴν Πάρον μαρτυρεῖται μία φορὰ, κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους, βλ. *IG XII 5*, 453.3.

5. ΜΠ 1278. Ἀκέρατον κάλυμμα τεφοδόχου κάλπης ἀπὸ λευκὸ μάρμαρον. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια εἶναι λαξευμένη ἀδρομερῶς. Στὸ μέσον περίπου τοῦ ὕψους της ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ ἐπὶ λειασμένης ταινίας ὕψους 0,05μ. Στὸ κέντρο τῆς ἄνω ἐπιφάνειας ὑπάρχει κυκλικὸς τὸρμος, διαμ. 0,155μ. καὶ βάθ. 0,025μ., γιὰ τὴν ἔνθεση μαρμάρινης κυλινδρικής λαβῆς. Βρέθηκε στὴν ἀνασκαφὴ τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου στὸ Βίτζι τῆς Παροικιάς καὶ φυλάσσεται στὸ παρακείμενον Ἐκθετήριον τῶν ἀρχαιοτήτων. Εἰκ. 7.

ῥΥψ. 0,135μ., διάμ. 0,505μ.

ῥΥψ. γραμμ. 0,024μ. (Ο) - 0,03μ. (Ι).

Λίγο πριν ἢ περὶ τὰ μέσα τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

Τεισικράτους.

Τὸ ὄνομα Τεισικράτης μαρτυρεῖται ἀρκετὰ συχνὰ στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου, ιδιαίτερα στὴν Θάσο, βλ. *LGPNI*, s.v.

6. ΜΠ 1448. Δεξιὸ τμήμα ἐπίστεψης ὀρθογωνικῆς βάσης στήλης, ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο. Στὴν ἄνω ἐπιφάνεια σώζεται τμήμα τοῦ τόρμου γιὰ τὴν ἔνθεση τῆς στήλης. Στὸ κάτω ἥμισυ τῶν πλευρῶν διαμορφώνεται προεξοχή (πατούρα), πλάτ. 0,05μ., ἀποκρουσμένη στὴν δεξιὰ πλευρά. Στὴν κάτω ἐπιφάνεια ἔχει λαξευθεῖ περιμετρικὰ αὐλακα, πλάτ. 0,06μ., γιὰ τὴν στέρηση προσαρμογῆς τῆς ἐπίστεψης στὴν ἀνώτερη βαθμίδα τῆς βάσης. Βρέθηκε κατὰ τὴν ἀνασκαφὴ τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου στὸ Βίτζι τῆς Παροικιάς καὶ φυλάσσεται στὸ παρακείμενο Ἐκθετήριο τῶν ἀρχαιοτήτων. Εἰκ. 8.

Ύψ. 0,096μ., μῆκ. (σωζ.) 0,255μ., βάθ. 0,435μ. ὕψ. ἐνεπίγραφης ἐπιφάνειας 0,04μ.

Διαστ. τόρμου: μῆκ. (σωζ.) 0,21μ., πλ. 0,09μ., βάθ. 0,03μ.

Ύψ. γραμμ. 0,018μ. (Ο) - 0,028μ. (Κ).

Περὶ τὰ μέσα τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

[- - - Κα]λλικλ<έ>ος.

ΛΙΚΛΟΣ στὸν λίθο.

Γιὰ τὸν ἀσυναίρετο τύπο τῆς γενικῆς, βλ. τὸ λῆμμα ὑπ' ἀριθ. 1. Τὸ ὄνομα Καλλικλῆς εἶναι κοινό. Στὴν Πάρο μαρτυρεῖται σὲ δύο ἀκόμη ἐπιγραφές, βλ. *IG XII Suppl.* σ. 110, ἀρ. 226: Καλλικλέους | Σωχάρμου (αὐτοκρ. χρόνοι) καὶ *IG XII 5*, 307, Marie-Thérèse Couilloud, *Reliefs funéraires des Cyclades de l'époque hellénistique à l'époque impériale*, *BCH* 98 (1974) 405-406 (1ος αἰ. μ.Χ.).

7. ΜΠ 1450. Ἀκέραη τεφροδόχος κάλπη κωνικοῦ σχήματος ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο. Ἡ ἐπιφάνειά της εἶναι ἀδρομερῶς λαξευμένη μὲ χοντρὸ βελόνι. Στὴν ἄνω πλευρὰ διαμορφώνεται περιχέλωμα γιὰ τὴν τοποθέτηση καλύμματος. Τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ ἀναγράφεται ἐπὶ λειασμένης ταινίας ὕψους 0,04μ., στὸ μέσον περίπου τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφάνειας. Στὸ ἐσωτερικὸ τῆς κάλπης σώζονται ἴχνη τέφρας καὶ καμμένα ὀστά. Βρέθηκε στὴν ἀνασκαφὴ τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου στὸ Βίτζι τῆς Παροικιάς καὶ φυλάσσεται στὸ παρακείμενο Ἐκθετήριο τῶν ἀρχαιοτήτων. Εἰκ. 9.

Ύψ. 0,28μ., διάμ. χείλους 0,44μ.

Ύψ. γραμμ. 0,02 (Ο) - 0,027μ. (Δ).

2ο ἥμισυ τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

Καλλιδαίτου.

Τὸ ὄνομα Καλλιδαίτης (κάλλος+δαίτης)⁷ φέρει καὶ Δήλιος ποὺ μνημονεύεται σὲ λόγο τῶν Ἀμφικτυόνων τῆς Δήλου τοῦ 2ου ἡμίσεος τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.⁸ Ἄλλες μνεῖες τοῦ ὀνόματος δὲν εἶναι γνωστές. Οἱ δύο αὐτὲς μοναδικές μαρτυρίες του ποὺ συμπίπτουν χρονικὰ καὶ πλησιάζουν γεωγραφικὰ θὰ μπορούσαν ἴσως νὰ ἀναφέρονται στὸ ἴδιο πρόσωπο. Ἡ ὑπόθεση αὐτὴ ὡστόσο δυσχεραίνεται ἀπὸ τὴν ἀπουσία ἐθνικοῦ ὀνόματος (Δήλιος) στὴν ἐπιγραφή τῆς Πάρου.

8. ΜΠ 813. Ὁρθογωνικὴ βάση λευκοῦ μαρμάρου. Στὴν ἄνω πλευρὰ ὑπάρχει τόρμος γιὰ τὴν στερέωση στήλης. Ἡ πρόσθια δεξιὰ ἀκμὴ καὶ ἡ κάτω ἀριστερὴ γωνία εἶναι σπασμένες. Οἱ ἀκμές τῆς εἶναι ἔντονα φθαρμένες καὶ ἡ ἐπιφάνειά τῆς ἀπολεπισμένη κατὰ τόπους. Βρέθηκε στὴν ἀνασκαφὴ τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου στὸ Βίτζι τῆς Παροικιάς καὶ φυλάσσεται στὸ παρακείμενο Ἐκθετήριον τῶν ἀρχαιοτήτων. Εἰκ. 10.

ῚΨ. 0,225μ., μῆκ. 0,445μ., βᾶθ. 0,328μ.

Διαστ. τόρμου: μῆκ. 0,26μ., πλ. 0,09μ., βᾶθ. 0,067μ.

ῚΨ. γραμμ. 0,014μ. (Ο) - 0,018μ. (Γ).

Τέλη τοῦ 4ου ἢ ἀρχὲς τοῦ 3ου αἰ. π.Χ.

Ἀθηναγόρου.

Τὸ ὄνομα εἶναι κοινό.

9. ΜΠ 1043. Ὁρθογωνικὴ βάση λευκοῦ μαρμάρου μὲ φθαρμένη ἐπιφάνεια καὶ ἀποκρούσεις στὶς ἀκμές. Στὴν ἄνω πλευρὰ φέρει τόρμο γιὰ τὴν ἴδρυση στήλης. Ὁ τόπος εὐρέσεώς τῆς εἶναι ἄγνωστος. Φυλάσσεται στὴν αὐλὴ τοῦ Μουσείου. Εἰκ. 11.

ῚΨ. 0,19μ., μῆκ. 0,50μ., βᾶθ. 0,33μ.

Διαστ. τόρμου: μῆκ. 0,14μ., πλ. 0,11μ.

ῚΨ. γραμμ. 0,023μ.

2ος αἰ. π.Χ.

Παρμενίων

Ἀλκιμέδοντος.

Ἡ ὀριζόντια κεραία τοῦ ἄλφα εἶναι γωνιώδης (Α).

Τὸ κοινὸ ὄνομα Παρμενίων μαρτυρεῖται στὴν Πάρο κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους, βλ. *LGPN I*, s.v. Τὸ Ἀλκιμέδων εἶναι σπάνιο ὄνομα καὶ ἀπαντᾶται κυρίως στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου· στὴν Ἀμοργό, στὴν Ρόδο, στὴν Θήρα καὶ μία φορὰ στὴν Πάρο, σὲ ἐπιγραφή τῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων, βλ. *IG XII 5*, 465. Στὸν ὑπόλοιπο ἐλληνικὸ κόσμον μαρτυρεῖται μία φορὰ σὲ Ἀθηναῖο δημότη καὶ δύο σὲ ξένους κατοίκους τῆς Ἀττικῆς, βλ. *LGPN II*, s.v., μία

7. Πρβλ. F. Bechtel, *HPN* 113, 229 καὶ τὰ ὀνόματα Δαίτης, Πανδαίτης, Θεοδαίτης. Ὁ Ἡσύχιος (ed. K. Latte) ἀναφέρει: δαίτας· μεριστάς, καὶ <ὠμοφάγους δαίτας> τοὺς τὰ ὠμὰ κρέα μερίζοντας. καὶ ἐσθίωντας. Τὸ οὐσιαστικὸ δαίτης παράγεται πιθανώτατα ἀπὸ τὸ ρῆμα δαίω· μοιράζω, βλ. *LSJ*⁹ s.v. δαίω (B).

8. Βλ. *ID* 104-32.8 (περὶ τὸ 330 π.Χ.): Καλλιδαίτης πρὸς τ[οῖς] ἐπωνίοις.

φορά στην Αίγινα και δύο στην Μεγαλόπολη τῆς Ἀρκαδίας, βλ. *LGPN IV*, s.v., και ἀπὸ μία φορὰ στὸ Παντικάπαιον και στὴν Ὀλβία, βλ. *LGPN IV*, s.v.

Σὲ ψήφισμα τοῦ 1ου ἡμίσεος τοῦ 2ου αἰ. π.Χ. ἀπὸ τὴν Ἀμοργό, ὁ δῆμος τῶν Αἰγιαλέων τιμᾷ ἐπιφανῆ δημότη πὸν φέρει τὸ ἴδιο ὄνομα και πατρωνυμικό (Παρμενίων Ἀλκιμέδοντος), βλ. *IG XII 7*, 389.7-8, 26/27, 42. Ὡστόσο ἡ πιθανὴ συσχέτιση τῶν δύο προσώπων δυσχεραίνεται ἀπὸ τὴν ἀπουσία ἐθνικοῦ ὀνόματος (Αἰγιαλεύς) στὴν ἐπιγραφή τῆς Πάρου.⁹

10. ΜΠ 933. Κυβοειδῆς βάση λευκοῦ μαρμάρου κοσμημένη μὲ κυμάτιο στὸ ἄνω και κάτω μέρος τῶν τριῶν πλευρῶν. Τὸ κυμάτιο τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς δὲν ἀποδίδεται λεπτομερῶς. Ἡ πίσω ἐπιφάνεια εἶναι κατεργασμένη μὲ χοντρὸ βελόνι. Ἡ βάση εἶναι ἀποκρουσμένη στὴν δεξιὰ ἀκμὴ τῆς πρόσθιας ὄψης, στὸ ἄνω μέρος τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς και σὲ τμῆμα τοῦ ἄνω κυματίου τῆς ἀριστερῆς. Στὴν ἄνω ἐπιφάνεια ὑπάρχει τὸρμος, μήκους 0,16μ. και πλάτους 0,08μ., ἐντὸς τοῦ ὁποῖου σώζεται σπασμένο τὸ ἔμβολο στερέωσης τῆς στήλης. Βρέθηκε κοντὰ στὸ Ἀσκληπιεῖο και παραδόθηκε στὶς 24 Σεπτεμβρίου 1973 ἀπὸ τὸν κ. Γεώργιο Δημ. Μαύρη (Εὐρ. Μουσείου). Φυλάσσεται στὴν αὐλὴ τοῦ Μουσείου. Εἰκ. 12.

Ύψ. 0,184μ., μῆκ. 0,31μ., βάθος 0,214μ.

Ύψ. γραμμ. 0,012μ.

2ος/1ος αἰ. π.Χ.

Ἀρπάλη

Ἐμφάνεως.

Ἐμφάνεως = Ἐμφάνεος κατὰ τὸν συνήθη ἀσυναίρετο τύπο τῆς γενικῆς.¹⁰ Ἡ χάραξη τοῦ Ω ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ γιὰ τὴν ἐποχὴ Ο ὀφείλεται πιθανῶς σὲ σφάλμα τοῦ χαρακτή.¹¹

Τὸ ὄνομα Ἀρπάλη (ἐκ τοῦ ἀρπαλέος· ἔλκυστικός, γοητευτικός) μαρτυρεῖται ἄλλες τέσσερις φορές, τρεῖς ἐκ τῶν ὁποῖων στὴν Πάρο, βλ. *IG XII 5*, 186.15: [Ἀ]ρπάλη Προσθέ(νου) (2ος/1ος αἰ. π.Χ.), 187: Ἀρπάλη Ἐρασ[ιφ]ῶντος | ὑπὲρ Φειδίου Ἐλευθίη (3ος αἰ. π.Χ.) και 188: [- - και] Ἀρπάλη | [- - εὐχή]ν (αὐτοκρ. χρόνοι?). Μία φορὰ μαρτυρεῖται στὸ Βυζάντιο, στοὺς ἐλληνιστικοὺς χρόνους, βλ. *LGPN IV*, s.v. Στὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου ἀπαντῶνται και τὰ ὀμόρριζα Ἀρπαλῖνος, Ἀρπαλις και Ἀρπαλος, βλ. *LGPN I*, s.vv.

Τὸ Ἐμφάνης (< ἐμφανῆς) μαρτυρεῖται ἄλλες δύο φορές· στὴν Κνίδο κατὰ τὸν 3ο/2ο αἰ. π.Χ., βλ. *LGPN V.B*, s.v., και στὴν Ρόδο, σὲ ἐπιγραφή ἀπὸ τὴν Ἄμον τῆς Καρίας, ὅπου ἀναγράφεται κατάλογος ἀρχόντων πὸν ἀναθέτουν φιάλη μὲ τὴν λήξη τῆς θητείας τους (Ἐμφάνης | Θεοφάνεως). Ὁ κατάλογος χρονολογεῖται στὸν 3ο/2ο αἰ. π.Χ., ἢ μεταξὺ τῶν ἐτῶν

9. Πρβλ. τὴν βάση ἐπιτύμβιας στήλης μὲ τὴν ἐπιγραφή Παρμενίων Ἀρκεσινεύς, πὸν βρέθηκε σὲ δευτέρη χρῆση στὴν Παροικιά, βλ. Γ. Κουράγιος, *ΑΙ* 61 (2006) [2014] Β'2, Χρον. 1091.

10. Πρβλ. τὴν ἐπιγραφή ὑπ' ἀριθ. 1 και τὰ σχετικὰ σχόλια.

11. Γιὰ τὴν σύγχυση πὸν παρατηρεῖται μεταξὺ τοῦ Ω και τοῦ Ο στὶς ἀττικὲς ἐπιγραφὲς τῶν ἐλληνιστικῶν και ρωμαϊκῶν χρόνων, βλ. L. Threatte, *The Grammar of Attic Inscriptions. I. Phonology*, Berlin 1980, 224-226 και 228-229. Ὁμοία σύγχυση παρατηρεῖται και στὴν γενικὴ τοῦ ὀνόματος Θεοφάνης σὲ ἐπιγραφή τῶν Δελφῶν τοῦ 1ου αἰ. π.Χ., βλ. J.-F. Bommelaer, *Quatres notes delphiques*, *BCH* 105 (1981) 461 (*SEG* 31, 543): [εἰ δὲ τις ἐφάπτοι]ο Θεοφάνεως ἐπὶ καταδουλ[ισ]μῶ.

150-108 π.Χ.¹² Ἐξαιτίας τῆς σπανιότητος τοῦ ὀνόματος εἶναι πιθανὸν ὁ πατὴρ τῆς Ἀρπάλης νὰ συνδέεται συγγενικὰ μὲ κάποιον ἀπὸ τοὺς ὁμώνυμους του, ἢ καὶ νὰ ταυτίζεται μὲ τὸν Ἐμφάνην Θεοφάνεως, ἐφόσον ὁ κατάλογος τῶν ἀρχόντων χρονολογεῖται στὸ 2ο ἡμισυ τοῦ 2ου αἰ. π.Χ. Ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ ὡστόσο δυσχεραίνεται ἀπὸ τὴν ἀπουσία ἐθνικοῦ ὀνόματος στὴν ἐπιγραφή τῆς Πάρου.

11. ΜΠ 1035. Ἐπιμήκης, ὀρθογωνικὴ βάση λευκοῦ μαρμάρου κοσμημένη μὲ κυμάτιο στὸ ἄνω καὶ κάτω μέρος τῆς πρόσθιας πλευρᾶς. Εἶναι ἐλλειπῆς ἄνω ἀριστερά, ἐνῶ φέρει ἐκτεταμένες ἀποκρούσεις σὲ ὅλες τὶς ἀκμὲς καὶ τὶς γωνίες της. Ἡ πίσω πλευρὰ εἶναι ἀδρὰ κατεργασμένη. Στὴν ἄνω ἐπιφάνεια φέρει δύο τόρμους γιὰ τὴν στερέωση στηλῶν. Βρέθηκε σὲ μπάζα στὸ Πυργάκι τῆς Παροικιάς (Εὐρ. Μουσείου). Φυλάσσεται στὴν ἀλλή τοῦ Μουσείου. Εἰκ. 13.

Ύψ. 0,165μ., μῆκ. 0,665μ., βάθ. 0,27μ.

Διαστ. τόρμων· Ἐλπίδος: μῆκ. 0,12μ., πλ. 0,10μ., βάθ. 0,07μ.· Ἐστιάου: μῆκ. 0,12μ., πλ. 0,11μ., βάθ. 0,05μ.

Ύψ. γραμμ. (Ἐλπίς): 0,015μ., (Ἐστιάος): 0,015 - 0,022μ.

2ος/1ος αἰ. π.Χ.

Ἐλπίς	Ἐστιάε
χρηστή	χρηστὲ χαῖρε.
χαῖρε.	

Τὰ ὀνόματα εἶναι κοινά. Τὸ Ἐλπίς μαρτυρεῖται ἄλλες τρεῖς φορές στὴν Πάρο, ἀπὸ τὸν 1ο αἰ. π.Χ./1ο αἰ. μ.Χ. ἕως τὸν 2ο αἰ. μ.Χ., βλ. *LGPNI*, s.v. Τὸ Ἐστιάος εἶναι συχνὸ στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου· στὴν Πάρο ἀπαντᾶται γιὰ πρώτη φορά, βλ. ὅ.π.

12. ΜΠ 1339. Ὄρθογωνικὴ βάση λευκοῦ μαρμάρου ἐλαφρῶς ἀποκρουσμένη στὶς ἀκμὲς. Στὴν ἄνω ἐπιφάνεια ὑπάρχει τόρμος γιὰ τὴν στερέωση στήλης. Βρέθηκε στὴν ἀνασκαφὴ τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου στὸ Βίτζι τῆς Παροικιάς καὶ φυλάσσεται στὸ παρακείμενο Ἐκθετήριο τῶν ἀρχαιοτήτων. Εἰκ. 14.

Ύψ. 0,17μ., μῆκ. 0,408μ., βάθ. 0,203μ.

Διαστ. τόρμου: μῆκ. 0,10μ., πλ. 0,06μ., βάθ. 0,042μ.

Ύψ. γραμμ. 0,015μ. - 0,017μ.

2ος/1ος αἰ. π.Χ.

Εὔνου
χρηστὲ
χαῖρε.

Τὸ ὄνομα Εὔνου μαρτυρεῖται ἀρκετὲς φορές στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου, βλ. *LGPNI*, s.v.

12. Βλ. W. Blümel, *Die Inschriften der Rhodischen Peraia, Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien* 38, Bonn 1991, 104-105, ἀρ. 355.11-12, 18-19.

13. ΜΠ 941. Ὁρθογωνικὸ βαθρίδιο λευκοῦ μαρμάρου ἐλαφρῶς ἀποκρουσμένο στὶς γωνίες καὶ στὶς ἀκμές. Ἡ πίσω ἀριστερὴ γωνία τῆς ἄνω πλευρᾶς εἶναι σπασμένη. Ἡ πίσω πλευρὰ του εἶναι λαξευμένη ἀδρομερῶς. Στὴν ἄνω ἐπιφάνεια ὑπάρχει τόρμος γιὰ τὴν ἐνθεση στήλης. Τὸ βαθρίδιο βρέθηκε ἀπὸ τὸν κ. Δημ. Μπιζᾶ σὲ μπάζα, στὸν Συνοικισμό Παροικιάς (Εὐρ. Μουσείου). Φυλάσσεται στὴν αὐλὴ τοῦ Μουσείου. Εἰκ. 15.

Ύψ. 0,185μ., μῆκ. 0,345μ., βάθ. 0,25μ.

Διαστ. τόρμου: μῆκ. 0,20μ., πλ. 0,075μ., βάθ. 0,07μ.

Ύψ. γραμμ. 0,02μ.

2ος/1ος αἰ. π.Χ.

Οὔριος
Καλλατιανός.

Ἡ ὀριζόντια κεραία τοῦ ἄλφα εἶναι γωνιώδης (Α).

Τὸ ὄνομα Οὔριος εἶναι σπάνιο καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸ προσωνόμιο τοῦ Διός, οὔριος¹³ (< ἐπίθ. οὔριος). Ἀπαντᾶται μόνο τρεῖς φορές: στὴν Τῆλο (4ος-3ος αἰ. π.Χ.), στὴν Δῆλο (99-93 π.Χ.) καὶ στὴν Σάμο (1ος/2ος αἰ. μ.Χ.), βλ. *LGPNI*, s.v. Στὴν Δῆλο μαρτυρεῖται λατρεία τοῦ Οὔριου Διός.¹⁴ Περιώνυμο ὑπῆρξε τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς Οὔριου¹⁵ στὴν ἀσιατικὴ ἀκτὴ τοῦ Βοσπόρου, στὴν εἴσοδο τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ἡ Κάλλατις, ἡ πατρίδα τοῦ Οὔριου, βρισκόταν στὴν δυτικὴ ἀκτὴ τοῦ Πόντου, βλ. Στεφ. Ἐθνικά: Κάλλατις, πολίχνιον ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ Πόντου, Στραβῶν ἐβδόμη. ὡς κάλαθος εὐρέθη ἐοικῶς τοῖς θεσμοφοριακοῖς. ὁ πολίτης Καλλατιανός, ὡς Τραλλιανός Σαρδιανός.¹⁶

14. ΜΠ 1342. Ὁρθογωνικὴ βάση στήλης κυανόλευκου μαρμάρου. Εἶναι ἀποκρουσμένη στὴν πίσω δεξιὰ γωνία τῆς ἄνω πλευρᾶς. Ἡ πίσω πλευρὰ εἶναι κατεργασμένη μὲ χοντρὸ βελόνι. Στὴν ἄνω ἐπιφάνεια φέρει τόρμο γιὰ τὴν στερέωση στήλης. Βρέθηκε στὴν ἀνασκαφὴ τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου στὸ Βίτζι τῆς Παροικιάς καὶ φυλάσσεται στὸ παρακείμενο Ἐκθετήριο τῶν ἀρχαιοτήτων. Εἰκ. 16.

Ύψ. 0,175μ., μῆκ. 0,40μ., βάθ. 0,295μ.

Διαστ. τόρμου: μῆκ. 0,215μ., πλ. 0,085μ., βάθ. 0,061μ.

Ύψ. γραμμ. 0,008μ. (Ο) - 0,02μ. (Ρ).

1ος αἰ. π.Χ.

Ἀρίστανδρος
Κρινοφάνους.

13. Βλ. F. Bechtel, *HPN* 532. Γιὰ τὸν Δία Οὔριον, βλ. W. H. Roscher, *Ausführliches Lexikon der griechischen und römischen Mythologie*, 6, Leipzig 1924-1937, 117-121· A. B. Cook, *Zeus. A Study in Ancient Religion*, III 1, Cambridge 1940, 142-165.

14. Βλ. Ph. Bruneau, *Recherches sur les cultes de Délos à l'époque hellénistique et à l'époque impériale*, Paris 1970, 245-246.

15. Βλ. Cook, ὁ.π. 142-148· M. H. Hansen, T. H. Nielsen (eds.), *An inventory of archaic and classical poleis*, Oxford, New York 2004, 929, 981.

16. Βλ. καὶ Hansen, Nielsen, ὁ.π. 933-934, ἀρ. 686.

Τὸ ὄνομα Ἀρίστανδρος εἶναι κοινό. Στὴν Πάρο μαρτυρεῖται ἐπὶ τοῦ πατρὸς τοῦ περίφημου γλύπτη Σκόπα. Περί τὸ 88 π.Χ. μαρτυρεῖται καὶ ὁ γλύπτης Ἀρίστανδρος Σκόπα Πάριος, βλ. J. Marcadé, *Recueil des signatures de sculpteurs grecs*, Paris 1957, II 10-11. Τὸ ὄνομα Κρινοφάνης (κρίνω+φανε(ρός)) ἀπαντᾶται γιὰ πρώτη φορά. Βεβαίως, τὰ δύο συνθετικά του μεμονωμένα ἀπαντῶνται συχνὰ μεταξὺ τῶν κυρίων ὀνομάτων, βλ. F. Bechtel, *HPN* 263, 438-440.

15. ΜΠ 909. Στήλη λευκοῦ μαρμάρου μὲ ἔμβολο γιὰ τὴν στερέωσή της σὲ βάση. Φέρει ἐπίστεψη γείσου καὶ κυματίου. Στὸ κάτω μέρος κοσμεῖται μὲ ταινία καὶ κυμάτιο. Τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ εἶναι χαραγμένο στὸ μέσον περίπου τοῦ ὕψους της. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἐπιγραφή ἔφερε πιθανῶς γραπτὴ παράσταση. Βρέθηκε στὴν Παροικιά καὶ φυλάσσεται στὴν αὐλὴ τοῦ Μουσείου. Εἰκ. 17.

ῚΨ. 0,532μ. (0,58μ. μὲ τὸ ἔμβολο), πλ. 0,25μ., πᾶχ. 0,052 - 0,075μ. (μὲ τὴν ἐπίστεψη).

ῚΥψ. γραμμ. 0,011 (Δ) - 0,015μ. (Θ).

1ος αἰ. π.Χ.

Θεόπομπος

Διονυσίου.

Τὰ ὀνόματα εἶναι κοινά. Τὸ Θεόπομπος μαρτυρεῖται ἄλλες δύο φορές στὴν Πάρο, στὸν 4ο αἰ. π.Χ., βλ. *IG XII Suppl.*, σ. 107, ἀρ. 207 καὶ στὸν 3ο αἰ. μ.Χ.¹⁷ Τὸ Διονύσιος ἀπαντᾶται ἄρκετὲς φορές, βλ. *LGPNI*, s.v.

16. ΜΠ 847. Ὁρθογωνικὴ βάση στήλης ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο. Εἶναι ἀποκρουσμένη στὴν πίσω δεξιὰ καὶ ἀριστερὴ γωνία, καὶ σὲ τμῆμα τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς. Στὴν ἄνω ἐπιφάνεια φέρει ὀρθογωνικὸ τὸρμο γιὰ τὴν στερέωση στήλης. Τὴν βάση παρέδωσε ὁ κ. Ν. Μοστράτος τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1977 (Εὐρ. Μουσείου). Φυλάσσεται στὴν αὐλὴ τοῦ Μουσείου. Εἰκ. 18.

ῚΨ. 0,13μ., μῆκ. 0,355μ., βάθ. 0,215μ.

Διαστ. τὸρμου: μῆκ. 0,17μ., πλ. 0,075μ., βάθ. 0,05μ.

ῚΥψ. γραμμ. 0,01μ. (Ο) - 0,014μ. (Α).

1ος αἰ. π.Χ./1ος αἰ. μ.Χ.

Ἀγκαλείτου

καὶ Βλέππου.

Ἡ ὀριζόντια κεραία τοῦ ἄλφα εἶναι γωνιώδης (Α).

Ἡ χρῆση τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου καὶ γιὰ τὴν σύνδεση τῶν ὀνομάτων τῶν νεκρῶν εἶναι σπάνια. Ἀπαντᾶται σὲ κιονίσκο ἀπὸ τὴν Ἀθήνα¹⁸ καὶ σὲ ἐπιτύμβια στήλη ἀπὸ τὸν

17. Photini Zaphiropoulou, Banquets funéraires sur des reliefs de Paros, *BCH* 115 (1991) 534-535, εἰκ. 15.

18. Ὀλγα Ἀλεξανδρῆ, *AA* 29 (1973-1974) [1979] Β'1, Χρον. 141 (*SEG* 29, 202)· *ΣΕΜΑ* ἀρ. 4.

Ἵρωπό, ὅπου χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν προσθήκη δεύτερης ἀναγραφῆς.¹⁹ Τὰ ὀνόματα ἐκφέρονται σὲ ὀνομαστικὴ πτώση ἀκολουθούμενα ἀπὸ τὰ πατρωνυμικά τους, καὶ στὴν πρώτη ἐπιγραφὴ ἀναγράφεται καὶ τὸ δημοτικόν. Στὴν Πάρο ἡ χρῆση τοῦ συνδέσμου ἀπαντᾶται καὶ σὲ πῶμα τεφροδόχου κάλπης τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.²⁰ Ἐδῶ, ὅπως καὶ στὴ νέα ἐπιγραφὴ, ἀναγράφονται διαδοχικὰ μόνο τὰ ὀνόματα τῶν νεκρῶν σὲ πτώση γενική. Στὶς δύο Παριακὲς ἐπιγραφές ἡ χρῆση τοῦ συνδέσμου εἶναι ἀπαραίτητη, ὥστε νὰ διακρίνεται σαφῶς ἡ δεύτερη ἀναγραφὴ καὶ νὰ μὴν ἐκλαμβάνεται ὡς πατρωνυμικὸ τῆς πρώτης.

Τὸ ὄνομα Ἀγάκλειτος (ἄγα+κλειτός) μαρτυρεῖται γιὰ πρώτη φορὰ καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸ ἐπίθετο ἀγακλειτός· ἔνδοξος, περίφημος. Τὸ συνώνυμο Ἀγάκλυτος, ἀπαντᾶται στὴν Κρήτη²¹ καὶ στὴν Ἰταλία.²² πρβλ. καὶ τὰ ὀνόματα Ἀγακλείδας (-δης), βλ. *LGPN* II, III.A, III.B, VA, s.v. καὶ Ἀγάκλεια, βλ. *LGPN* II, s.v.

Βλέππου· ὁ διπλασιασμός τοῦ Π ὀφείλεται πιθανῶς σὲ σφάλμα τοῦ χαρακτῆ. Τὸ ὄνομα Βλέπτης μαρτυρεῖται ἄλλες τρεῖς φορές, ὅλες ἐπὶ Ἀθηναίων δημοτῶν, βλ. *LGPN* II, s.v.· πρβλ. τὰ ὀνόματα Βλέπωνα, Βλεπαῖος, Βλέπων, Βλέπυς, Βλέπιος.

17. ΜΠ 1219. Μαρμάρινο κάλυμμα σαρκοφάγου μὲ μορφή ἀετωματικῆς στέγης. Ἡ ἐπιφάνειά του εἶναι ἔντονα διαβρωμένη, ἐνῶ ἐλλείπει μικρὸ τμήμα τῆς πρόσθιας μακριᾶς του πλευρᾶς. Στὸ μέσον τῆς ἄνω ἐπιφάνειας ἐξέχει συμφυῆς ὀρθογωνικὸ βαθρίδιο, μῆκ. 0,89μ., πλ. 0,48μ. καὶ ὕψ. 0,175μ. Στὴν ἄνω πλευρὰ του εἶναι λαξευμένοι δύο ὀρθογωνικοὶ τόρμοι γιὰ τὴν ἔνθεση τῶν μαρμαρίνων προτομῶν τῶν νεκρῶν.²³ Ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι χαραγμένη στὴν πρόσθια ὄψη του, μπροστὰ ἀπὸ τὸν δεξιὸν τόρμο. Ἡ ἐπιγραφὴ μπροστὰ ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν τόρμον εἶναι φθαρμένη παντελῶς. Βρέθηκε στὸ Βίτζι τῆς Παροικιάς, στὸ οἰκόπεδο τοῦ Α. Θεοχαρίδη παρὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου τοῦ νεκροταφείου. Τὸ μνημεῖο ἐκτίθεται στὸν γῶρον μπροστὰ ἀπὸ τὴν βόρεια περίφραξη τοῦ νεκροταφείου, παρὰ τὴν κεντρικὴ παραλιακὴ ὁδὸ. Εἰκ. 19, 20.

Μῆκ. 2,26μ., πλ. 1,24μ., ὕψ. 0,375μ.

Διαστ. δεξιῦν τόρμου (Ἐρατοῦς): μῆκ. 0,175μ., πλ. 0,11μ., βάθ. 0,07μ.

Διαστ. ἀριστεροῦ τόρμου: μῆκ. 0,14μ., πλ. 0,13μ., βάθ. 0,06μ.

Ὑψ. γραμμ. 0,035μ. (Ο) - 0,045μ. (Ν).

1ος αἰ. π.Χ./1ος αἰ. μ.Χ.

[- - - -] Ἐρατῶ Ἀρισ-

[- - - -] τωνύμου.

19. Β. Χ. Πετράκου, *Οἱ ἐπιγραφές τοῦ Ἵρωποῦ*, Ἀθῆναι 1997, ἀρ. 620 (1ος αἰ. π.Χ.).

20. Ζώζη Δ. Παπαδοπούλου, Ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές Πάρου, *ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΟΝ* 1 (2012) 48-49, ἀρ. 6, εἰκ. 6.

21. Βλ. J. Bousquet, Le temple d'Aphrodite et d'Arès à sta Lenika, *BCH* 62 (1938) 390, ἀρ. 1, στίχ. 10: Ἀγάκλυτος Στασαγόρα· *IC* σ. 245, ἀρ. 2.8· Bousquet, ὁ.π., 400, ἀρ. 3, στίχ. 8: Θιοφείδης Ἀγαγλύτω (=Ἀγακλύτω) Βύσχω· *IC* σ. 138, ἀρ. 25.3· Bousquet, ὁ.π., 400, σημ. 1: [Ἀγ]ακλ[ύτω] τῶ Θιοφείδης.

22. Βλ. *IGUR* II 271.2: Ἀγάκλυτος.

23. Βλ. O. Rubensohn, *AA* (1900) 23· Marie-Thérèse Couilloud, Reliefs funéraires des Cyclades de l'époque hellénistique à l'époque impériale, *BCH* 98 (1974) 403.

Ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές ἀπὸ τὴν Πάρο

Ἡ ὀριζόντια κεραία τοῦ ἄλφα εἶναι γωνιώδης (Α).

Τὸ ὄνομα Ἐρατώ εἶναι σπάνιο στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου. Στὴν Πάρο μαρτυρεῖται μία φορὰ ἀκόμη, στοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους, βλ. *IG XII 5*, 435. Τὸ Ἀριστώνυμος εἶναι κοινὸ ὄνομα, χωρὶς ὥστόσο νὰ ἀπαντᾶται στὴν Πάρο.

18. ΜΠ 248. Ἀκέραια ὀρθογωνικὴ βάση ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο. Στὴν ἄνω ἐπιφάνεια φέρει δύο τόρμους γιὰ τὴν στερέωση στηλῶν. Βρέθηκε τὸ 1961 στὸ Ὑδραγωγεῖο τῆς Παροικιάς (Εὐρ. Μουσείου). Φυλάσσεται στὴν αὐλὴ τοῦ Μουσείου. Εἰκ. 21.

Ὑψ. 0,20μ., μῆκ. 0,595μ., βάθ. 0,30μ.

Διαστ. τόρμου (Α): μῆκ. 0,185μ., πλ. 0,09μ., βάθ. 0,10μ., (Β): μῆκ. 0,14μ., πλ. 0,085μ., βάθ. 0,075μ.

Ὑψ. γραμμ. (Α): 0,016μ. (Ω) - 0,03μ. (Κ) - (Β): 0,03μ. (Ω) - 0,043μ. (Υ).

1ος αἰ. μ.Χ.

1ο ἡμισυ τοῦ 2ου αἰ. μ.Χ.

A. Ἀπολλώνιος
Καλλικράτου.

B. Καλλικράτης
Ἀπολλωνίου.

Ἡ ὀριζόντια κεραία τοῦ ἄλφα εἶναι γωνιώδης (Α).

Καλλικράτου· ἡ κατάληξη -ου στὴν γενικὴ ἐνικοῦ τῶν ἀρσενικῶν σιγμολήκτων κυρίων ὀνομάτων ἀπαντᾶται ἀρκετὰ συχνὰ καὶ σχηματίζεται κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν γενικὴ ἐνικοῦ τῶν ἀρσενικῶν πρωτοκλίτων ὀνομάτων μὲ χαρακτήρα $\bar{\alpha}$, βλ. Buck, ὁ.π. (σημ. 3), καὶ γιὰ τὶς ἀττικὲς ἐπιγραφές τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων βλ. L. Threatte, *The Grammar of Attic Inscriptions*. II. *Morphology*, Berlin, New York 1996, 138, 166-167, 170-171.

Στὴ βάση ἦταν ἰδρυμένες οἱ ἐπιτύμβιες στήλες τοῦ Ἀπολλωνίου καὶ τοῦ υἱοῦ του Καλλικράτους. Ἡ ἴδρυση τῶν στηλῶν καὶ ἡ χάραξη τῶν ὀνομάτων τοὺς συμπίπτει μὲ τὸν θάνατο τοῦ καθενός, ὅπως ὑποδεικνύει ἡ χρονικὴ ἀπόσταση μεταξὺ τῶν δύο ἀναγραφῶν.

19. Ὀρθογωνικὸ βᾶθρο λευκοῦ μαρμάρου ἐλλειπὲς πίσω καὶ ἀριστερά. Φέρει ἐπίστεψη γείσου καὶ ἐπιστυλίου. Στὸ κάτω μέρος κοσμεῖται μὲ κυμάτιο ἀποκρουσμένο στὸ μεγαλύτερο μέρος. Ἡ δεξιὰ πλευρὰ του εἶναι κοίλη· ὁμοίως διαμορφωμένη θὰ ἦταν καὶ ἡ ἐλλείπουσα ἀριστερή. Ἡ ἄνω πλευρὰ εἶναι παντελῶς ἀποκρουσμένη, ἐκτὸς ἀπὸ μικρὸ τμῆμα στὴν πρόσθια δεξιὰ γωνία της. Σώζεται τὸ κάτω μέρος ὀρθογωνικοῦ τόρμου γιὰ τὴν στερέωση στήλης. Βρέθηκε στὴν ἀνασκαφὴ τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου στὸ Βίτζι τῆς Παροικιάς καὶ παραμένει στὸν ἀρχαιολογικὸ χῶρο. Εἰκ. 22.

Ὑψ. 0,225μ., μῆκ. (σωζ.) 0,48μ., βάθ. (σωζ.) 0,30μ.

Διαστ. τόρμου: μῆκ. 0,19μ., πλ. 0,11μ., βάθ. (σωζ.) 0,04μ.

Ὑψ. γραμμ. 0,01μ. (Ω) - 0,015μ. (Ε).

2ος αἰ. μ.Χ.

[- - -]λλε
[Φι]λώτα
[χρ]ηστὲ χάρρε.

2 ΛΩΤΑ· Τὸ ὠμέγα ἔχει τὸ σχῆμα Ω καὶ ἡ ὀριζόντια κεραία τοῦ ἄλφα εἶναι γωνιώδης (Α).

Ἀπὸ τὰ ὀνόματα μὲ τὴν κατάληξη -λλος στὴν Πάρο μαρτυροῦνται τὰ Κίλλος, Μένυλλος καὶ Εὐφριλλος, βλ. *LGPN I*, s.vv. Τὸ Εὐφριλλος ἀπαντᾶται σχεδὸν ἀποκλειστικὰ σὲ δημότες τῆς Θάσου, ἀποικίας τῶν Παρίων, βλ. ὀ.π.²⁴ Τὸ κοινὸ ὄνομα Φιλώτας ἀπαντᾶται συχνὰ στὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου. Στὴν Πάρο μαρτυρεῖται μία φορὰ ἀκόμη, κατὰ τὸν 2ο αἰ. π.Χ., βλ. *LGPN I*, s.v.

20. ΜΠ 594. Τμήμα μαρμάρινου δωρικοῦ θριγκοῦ ἐλληνιστικῶν χρόνων. Σώζεται τὸ ἐπιστύλιο καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ τρεῖς μετόπες, δύο ἀκέραιες τρίγλυφοι καὶ δύο ἄλλες, κατὰ τὸ ἥμισυ σωζόμενες, στὰ ἄκρα τοῦ λίθου. Στους ρωμαϊκοὺς χρόνους ἡ ἄνω πλευρὰ τοῦ θριγκοῦ διαμορφώθηκε σὲ πρόσθια ὄψη ἐπιτύμβιας στήλης. Στὸ ἄνω μέρος σχηματίστηκε ὀρθογώνιο πλαίσιο μὲ ἀνάγλυφη παράσταση καὶ ἀετωματικὴ ἐπίστεψη. Στὸ ἀνάγλυφο παριστάνεται γυνὴ μὲ χιτῶνα καὶ ἱμάτιο ἀνακεκλιμένη ἐπὶ κλίνης. Τὸ ἄνω μέρος τοῦ κορμοῦ τῆς καὶ τὸ ἀριστερὸ χεῖρι ποὺ κρατᾶ τὸ κεφάλι στηρίζονται σὲ προσκεφάλαιο. Ἡ ἐπιγραφή εἶναι χαραγμένη κάτω ἀπὸ τὸ πλαίσιο τοῦ ἀναγλύφου. Ὁ λίθος βρέθηκε κατὰ τὶς ἐργασίες ἀναπαλαίωσης τῆς Καταπολιανῆς ποὺ διενεργήθησαν ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ Α. Ὀρλάνδου μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1960-1963. Ὁ ἴδιος δημοσίευσε τὸ μνημεῖο, χωρὶς ὡστόσο νὰ μνημονεύσει τὴν ἐπιγραφή, βλ. Α. Κ. Ὀρλάνδου, Εὐρήματα κατὰ τὴν ἀναπαλαίωσιν τῆς Καταπολιανῆς Πάρου, *AE* 1960 [1965], Χρον. 3, ἀρ. 19, πίν. Ζδ. Τὸ ἀνάγλυφο τῆς στήλης σχολιάζει καὶ ἡ Φωτεινὴ Ζαφειροπούλου, βλ. Photini Zaphiropoulou, Banquets funéraires sur des reliefs de Paros, *BCH* 115 (1991) 532 (εἰκ. 14), 533, 543. Εἰκ. 23, 24.

Διαστ. στήλης: ὕψ. 0,85μ., πλ. 0,43μ., πᾶχ. 0,51μ.

ῚΥψ. γραμμ. 0,015 - 0,02μ.

2ος/3ος αἰ. μ.Χ.

Ἐντέρως Βενύσταν τὴν ἰδί-
vacat ἀν γυναιῖκα.

Τὸ σῖγμα εἶναι μνηοειδές (C) καὶ ἡ ὀριζόντια κεραία τοῦ ἄλφα γωνιώδης (Α).

Τὸ ὄνομα Ἐντέρως ἀπαντᾶται στὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου, βλ. *LGPN I*, s.v. Στὴν Πάρο μαρτυρεῖται γιὰ πρώτη φορὰ.

Τὸ Βενύστα προέρχεται ἀπὸ τὸ λατινικὸ ὄνομα Venusta ποὺ παράγεται ἀπὸ τὸ ἐπίθετο *venustus*, -a, -um. Ὁ κανονικὸς τύπος τοῦ ὀνόματος εἶναι Βενοῦστα. Συνήθης ὡστόσο εἶναι καὶ ὁ τύπος Βενύστα, ὅπου τὸ λατινικὸ -u- ἀποδίδεται μὲ ὕψιλον (-υ-).²⁵ Τὸ Βενύστα ἀπαντᾶται στὴν Πάρο, βλ. *IG XII* 5, 385, στὸ Πάριον²⁶ καὶ στὴν Ἔφεσο.²⁷ Ὁ τύπος Βενοῦστα μαρτυρεῖται στὴν Βέροια, βλ. *LGPN IV*, s.v., στὴν Σικελία, βλ. *LGPN III.A*, s.v. καὶ στὴν

24. Τὸ ὄνομα μαρτυρεῖται μία φορὰ καὶ στὴν Πέλλα, βλ. *LGPN IV*, s.v.

25. Βλ. Threatte I, 220, 443-444. Γιὰ τὸ ὄνομα βλ. καὶ L. Robert, *Noms indigènes dans l'Asie-Mineure gréco-romaine*, Paris 1963, 222-223, μὲ τὶς σημ. 1, 2.

26. P. Frisch, *Die Inschriften von Parion, Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien* 25, Bonn 1983, 35, ἀρ. 47.

27. H. Engelmann, *Neue Inschriften aus Ephesos XIII, JÖAI* 69 (2000) 91, ἀρ. 31 (2ος αἰ. μ.Χ.).

Μικρὰ Ἀσία. Τὸ ἀρσενικὸ Βενύστος ἀπαντᾶται στὴν Ἀττική, βλ. *LGPN* II, s.v., στίς Θεσπιές, βλ. P. Roesch, *IThesp* 193.7, στὴν Λέσβο, βλ. *IG* XII 2, 384 καὶ στὴν Μικρὰ Ἀσία.

Τὸ 1899 ὁ O. Rubensohn ἀνέσκαψε ἀγρὸ βορείως τῆς Καταπολιανῆς καὶ ἔφερε στὸ φῶς ἐπιτύμβια στήλη μὲ τὸ ὄνομα Βενύστα Τορρεύματος.²⁸ Ἡ στήλη κοσμεῖται μὲ ἀνάγλυφη παράσταση ὀρθίας γυναικός. Ἀπὸ τὴν ἴδια πιθανῶς περιοχὴ προέρχεται καὶ ἡ εὑρεθεῖσα στὴν Καταπολιανὴ δημοσιευόμενὴ στήλη. Ἐπομένως εἶναι πιθανὸν ἢ Βενύστα Τορρεύματος νὰ συνδέεται συγγενικά, ἢ καὶ νὰ ταυτίζεται μὲ τὴν σύζυγο τοῦ Ἀντέρωτος, καὶ οἱ δύο στήλεις νὰ προέρχονται ἀπὸ τὸ ἴδιο ταφικὸ μνημεῖο.

28. *IG* XII 5, 385.

Εικ. 1. Παροικιά, Βίτζι. Ὁ ἀρχαιολογικὸς χῶρος τοῦ νεκροταφείου μετὰ τὸ Ἐκθετήριον τῶν Ἀρχαιοτήτων.

Εικ. 2. Ἡ ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Ἀψέφεως (ΜΠ 1121).

Εικ. 3. Ἡ τεφροδόχος κάλπη τοῦ Ἀψέφεως.

Ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές ἀπὸ τὴν Πάρο

Εἰκ. 4. Ἡ τεφροδόχος κάλπη τοῦ Κλεοσθένεος (ΜΠ 1458).

Εἰκ. 5. Ἡ τεφροδόχος κάλπη τῆς Νικοδίκης (ΜΠ 1088).

Εἰκ. 6. Ἡ βάση τοῦ Δημοφῶντος (ΜΠ 1033).

Εικ. 7. Τὸ κάλυμμα τῆς τεφροδόχου κάλπης τοῦ Τεισικράτους (ΜΠ 1278).

Εικ. 8. Ἡ ἐπιγραφή ὑπ' ἀριθ. 6 (ΜΠ 1448).

Εικ. 9. Ἡ τεφροδόχος κάλπη τοῦ Καλλιδαίτου (ΜΠ 1450).

Ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές ἀπὸ τὴν Πάρο

Εἰκ. 10. Ἡ βάση τοῦ Ἀθηναγόρου (ΜΠ 813).

Εἰκ. 11. Ἡ βάση τοῦ Παρμενίωνος (ΜΠ 1043).

Εἰκ. 12. Ἡ βάση τῆς Ἀρπάλης (ΜΠ 933).

Εικ. 13. Ἡ βάση τῆς Ἑλπίδος καὶ τοῦ Ἑστιαίου (ΜΠ 1035).

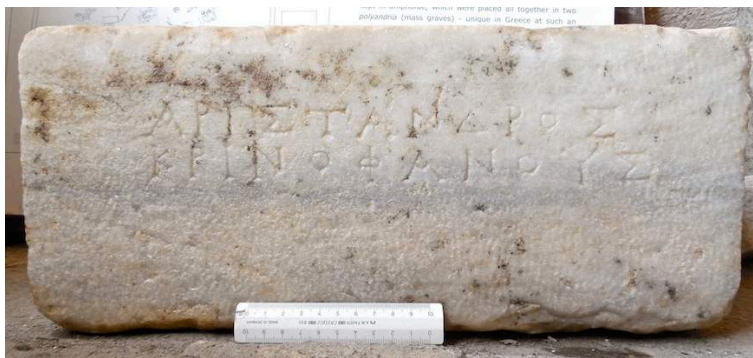

Εικ. 14. Ἡ βάση τοῦ Εὔνου (ΜΠ 1339).

Εικ. 15. Ἡ βάση τοῦ Οὐρίου (ΜΠ 941).

Ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές ἀπὸ τὴν Πάρο

Εἰκ. 16. Ἡ βάση τοῦ Ἀριστάνδρου (ΜΠ 1342).

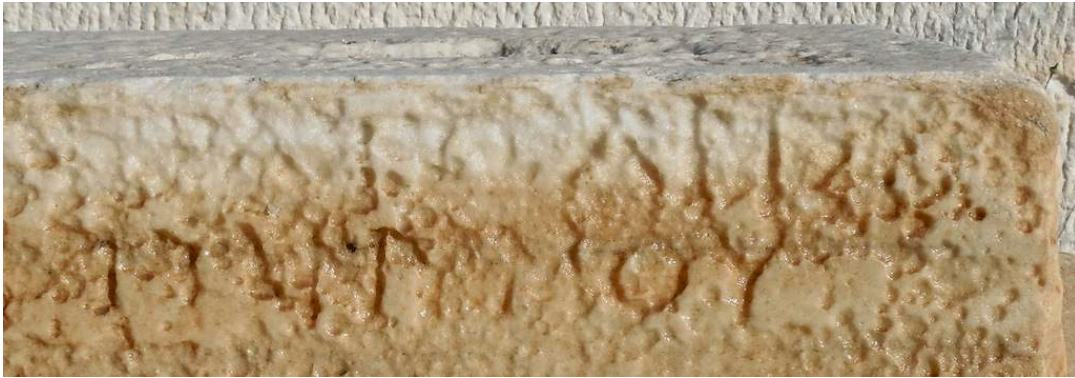
Εἰκ. 17. Ἡ στήλη τοῦ Θεοπόμου (ΜΠ 909).

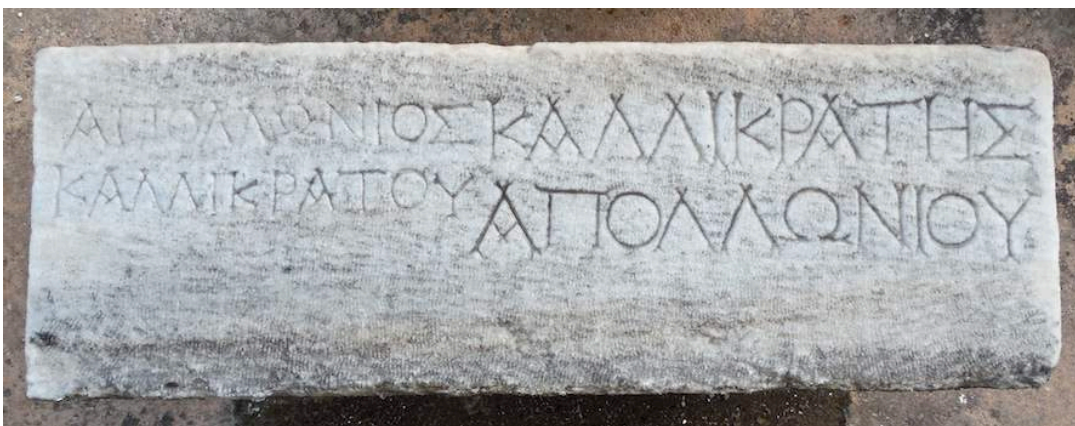
Εἰκ. 18. Ἡ βάση τοῦ Ἀγακλείτου καὶ τοῦ Βλέπου (ΜΠ 847).

Εικ. 19. Τὸ κάλυμμα τῆς σαρκοφάγου τῆς Ἐρατοῦς (ΜΠ 1219).

Εικ. 20. Ἡ ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τῆς Ἐρατοῦς.

Εικ. 21. Ἡ βάση τοῦ Ἀπολλωνίου καὶ τοῦ Καλλικράτου (ΜΠ 248).

Ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές ἀπὸ τὴν Πάρο

Εἰκ. 22. Ἡ ἐπιγραφή ὑπ' ἀριθ. 19.

Εἰκ. 23. Ἡ ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τῆς Βενύστας (ΜΠ 594).

Εἰκ. 24. Ἡ στήλη τῆς Βενύστας.